

Dokumentin sisältö

YLEISTÄ

1 Indikaattorien osoittama hyvinvointi

1.1 Hyte-indikaattorit

2 TEA-viisaritiedot

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden toteutuminen

Johtopäätökset

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

3 Suunnitelman hyväksyminen

4 Raportin laatijat

YLEISTÄ

Lain mukaan kunnanvaltuustolle on valmisteltava laaja hyvinvointikertomus valtuustokausittain ja kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain. Laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma vuosille 2021-2025 on laadittu ja kaupunginvaltuusto on sen hyväksynyt kesällä 2022. Vuosittainen raportointi valtuustolle on toteutettu viimeksi vuonna 2018.

Raportoinnissa kuntalaisten hyvinvoinnin arviointi perustuu pääosin Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) Sotkanet.fi-tietokannasta saataviin tunnuslukuihin (HYTE-tiedot) ja TEA-viisarituloksiin.

Vuosi 2022 oli poikkeuksellinen edellisiin vuosiin nähden. Kemijärvellä, kuten valtakunnassa muutoinkin, valmistauduttiin soten ja pelastustoimen siirtymiseen hyvinvointialueille. Muutoksen myötä myös kaupunkiorganisaation uudelleen rakentaminen käynnistyi. Lisämausteensa ja haasteensa vuoteen antoi korona, Venäjän hyökkäys Ukrainaan, työvoimapula, energiakriisi ja korkea inflaatio, jotka luonnollisesti koettelivat kuntalaisten hyvinvointia ja turvallisuuden tunnetta.

Kemijärvellä aloitti SPR:n vastaanottokeskus ja kaupunkiin saapui alkuvuoden aikana noin 300 tilapäisen suojelun oleskeluluvan saannutta ukrainalaista. Sote-uudistuksessa sosiaali- ja terveystyöt siirtyivät hyvinvointialueiden järjestettäväksi 1.1.2023 alkaen. Jatkossa vastuu kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä on edelleen kunnilla, mutta myös hyvinvointialueilla, mikä edellyttää tiivistä yhteistyötä kunnan ja hyvinvointialueen kesken.

1 Indikaattorien osoittama hyvinvointi

Hyvinvointi on olennaisella tavalla kytköksissä elinvoimaan. Hyvinvoivat kuntalaiset ovat myös elinvoimaisen kunnan edellytys. Kaupungin elinvoimaisuudesta kertoo muun muassa väestön, työpaikkojen, verotulojen, taloudellisen huoltosuhteen ja koulutustason tilanne.

Kaupungin talous saatiin tasapainoon kolmivuotisen talouden sopeuttamisohjelman päättyessä 2022. Tilikauden tulos oli 8,5 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Kaupungin väestö väheni vuonna 2022 109:llä henkilöllä vuodesta 2021. Väkiluku oli 31.12.2022 6 996 (vuonna 2021 7 105). Syntyneiden määrä hieman nousi (v. 2021 syntyneitä 29 ja vuonna 2022 syntyneitä 35). Kuolleiden määrä kasvoi 30:lla (vuonna 2021 kuolleita 134 ja vuonna 2022 kuolleita 164). Positiivista oli, että tulomuuttajia (369) oli vuonna 2022 enemmän kuin lähtömuuttajia (350).

Väestöllinen huoltosuhde kuvaa alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden osuutta suhteessa 15-64-vuotiaaseen väestöön. Luku kertoo, montako lasta tai vanhuseläkeläistä on sataa työikäistä kohti. Mitä alhaisempi luku on, sitä parempi huoltosuhde alueella on. Kemijärvellä väestöllinen huoltosuhde on heikkenevä. Vuonna 2021 luku oli 101,3 ja vuonna 2022 104,7 (Lappi 71).

Lasten määrä, 0-15-vuotiaat, väheni 10:llä henkilöllä. Ikääntyneiden määrä kasvaa edelleen vuosittain, 75-vuotta täyttäneiden määrä väestöstä oli 19,9% (Lappi 11,8%) vuonna 2022, edellisenä vuotena 19% (Lappi 11,4%).

Taloudellinen huoltosuhde kuvaa työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien määrää suhteessa työllisten määrään. Kemijärvellä taloudellinen huoltosuhde oli vuonna 2021 206,3, kun Lapissa se oli 147,8. Vuodelta 2022 ei tietoa ole saatavilla. Työllisten määrä oli vuonna 2021 32,7% (Lappi 40,4%). Keskimääräinen työttömyysaste vuonna 2022 oli 14,6% (Lappi 10,4%). Vuonna 2022 Kemijärven keskimääräinen työttömyysaste on laskenut vuodesta 2021 1,0 %-yksiköllä. Joulukuun 2022 lopussa työttömiä oli 455 (16,4%). Pitkäaikaistyöttömien määrä laski vuodesta 2021 39%:sta 35,7%:iin, kun taas nuorisotyöttömien määrä pysyi ennallaan vuoteen 2021 verrattuna, vaikkakin se prosentuaalisesti kasvoikin 12,1 %:sta 15,3%:iin (Lappi 11,8%). Positiivista on, että nuorisotyöttömyys on laskenut vuodesta 2020 lähes 3%, mikä on 33 henkilöä. Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä, Kemijärvi 13%, Lappi 8,4%. Keskimääräinen eläkkeelle siirtymisikä on Kemijärvellä 60,3 vuotta ja Lapissa 60 vuotta.

Koulutuksen ulkopuolelle jääneitä 17-24-vuotiaita oli vuonna 2022 10,5% vastaavan ikäisistä (Lappi 7%). Määrä on pysynyt ennallaan parin viimeisen vuoden aikana.

Huolta herättää lasten ja nuorten hyvinvoinnin kehitys tiettyjen indikaattorien osalta. Viimeisimmät tiedot koululaiskyselystä, johon tulokset pääosin perustuvat, ovat tosin vuodelta 2021 ja vertailuvuotena on 2019.

Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % 8. ja 9. luokan oppilaiden määrä on ollut kasvussa. Vuonna 2019 määrä oli 5,4% ja vuonna 2021 9%, kun taas lukio-opiskelijoiden keskuudessa trendi on ollut laskeva. Myös tupakointi on ollut yleisempää vuonna 2021 (6,5%) kuin vuonna 2019 (5,5%). Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaissa on lisääntynyt vuodesta 2019 (14%) vuoteen 2021 (21%). Huomion arvoista on, että vuonna 2017 määrä oli vielä korkeampi 23,5%. Rikoksista syyllisiksi epäillyissä 0 - 14-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä on ollut huima kasvu vuodesta 2019 (16,6%) ja vuoteen 2021 (34,1%). Sama kasvusuuntaus on ollut nähtävissä myös 15-20- vuotiaiden rikoksista epäiltyjen osalla.

Lastensuojelun avohuollon asiakkaiden, 18 - 20-vuotiaat vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä määrä kasvoi Kemijärvellä reilusti vuonna 2022 (4,6%) vuodesta 2021 (2,2%).

Tuoreimmat tiedot keväällä 2023 toteutuneista koululais- ja lukio-opiskelijoiden kyselyistä saadaan tämän vuoden syksyllä.

Työikäisten osalta sairastaminen on kasvussa. Sairauspäivärahaa saanneiden 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä osuus on noussut merkittävästi vuodesta 2021 (155,9) vuoteen 2022 (298,6). Samansuuntainen kehitys on nähtävissä myös koko Lapin alueella.

Tarkempaa tietoa väestöstä, kunnan taloudesta ja asumisesta löytyy kunnan vuoden 2022 tilinpäätöksestä sekä alempana olevista indikaattoritiedoista. Indikaattoritietoihin vertailuun on otettu Lappi. Vihreä palkki tarkoittaa, että Lapin tilanne on vähintään 10 prosenttia parempi suhteessa Kemijärveen. Punainen palkki puolestaan tarkoittaa, että Lapin tilanne on vähintään 10 prosenttia huonompi suhteessa Kemijärveen. Keltainen palkki tarkoittaa, että ero Lapin ja Kemijärven välillä on vähäinen, alle 10 prosenttia. Harmaa palkki tarkoittaa, että indikaattoria ei ole arvotettu, eli indikaattorin saamaa arvoa ei ole määritelty myönteiseksi eikä kielteiseksi.

1.1 Hyte-indikaattorit

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen. Lisäosan suuruus määräytyy kahdenlaisten indikaattorien perusteella: toimintaa kuvaavista prosessi-indikaattoreista ja tuloksia kuvaavista tulosindikaattoreista, jotka kertovat, kuinka vaikuttavia tehdyt toimenpiteet ovat olleet väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kannalta.

HYTE-kerroin on keskiarvo prosessi-indikaattoreiden pistemäärien keskiarvosta ja tulosindikaattoreiden pistemäärien keskiarvosta. Mitä korkeampi hyte-kerroin on, sitä suurempi valtionosuus on.

Kemijärvellä terveydenedistämisen suunta tilastojen valossa on positiivinen, vaikkakin tekemistä riittää edelleen. Vuonna 2022 Kemijärvi sai valtionosuutta 111 600€ tehdystä hyvinvoinnin- ja terveydenedistämistyöstä.

		2020	2021	2022
HYTE-kerroin euroa / asukas	Kemijärvi	13	14,2	15,7
HYTE-kerroin, 0 - 100	Kemijärvi	48	50	55
HYTE-kerroin, 1 000 euroa	Kemijärvi	94,4	102,4	111,6
Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)	Kemijärvi	51	51	60
Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)	Kemijärvi	44	50	51
© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2023				

Oheiseen tilastoon on poimittu Kemijärven ja vertailuksi Lapin prosessi- ja tulosindikaattoritiedot vuosilta 2020-2022.

Osa tuloksista pohjautuu vuonna 2021 tehtyyn kouluterveyskyselyyn.

[HYTE-indikaattorit Kemijärvi ja Lappi.xls](#)

Tulosindikaattoreista koulutuksen ulkopuolelle jääneitä 17 - 24-vuotiaita vastaavan ikäisestä väestöstä on Kemijärvellä (10,8%) enemmän kuin Lapissa (7%). Suunta on lievässä nousussa vuoteen 2021 verrattuna sekä Kemijärvellä (10,3%) että Lapissa (6,3%). Myös työkyvyttömyyseläkettä pitkäaikaisesti saavia 25 - 64-vuotiaita on Kemijärvellä (13%) enemmän kuin keskimäärin Lapissa (8,4%). Positiivista on, että Kemijärvellä trendi on laskeva edellisiin vuosiin verrattuna (vuonna 2020 13,5% ja vuonna 2021 13,4%).

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneita 24-64-vuotiaita on Kemijärvellä (1,9%) enemmän kuin Lapissa (1,6%) keskimäärin suhteessa vastaavan ikäiseen väestöön. Tukea saavien määrä on noussut Kemijärvellä vuodesta 2021 (1,3%), kun taas Lapissa pysynyt samalla tasolla.

Positiivista kehitystä on tapahtunut seuraavissa tulosindikaattoreissa:

- Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista. Vuonna 2019 23,7% ja vuonna 2021 18,8%.

- Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista. Vuonna 2019 26,4% ja vuonna 2021 22,7%.

- Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä. Vuonna 2020 447,5 ja vuonna 2021 386,7.

Prosessi-indikaattoreissa poikkeamaa selkeästi enemmän. Tulosten mukaan Kemijärvellä ei koulussa noudateta Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä, asiakasraateja ja erilaisia foorumeja ei hyödynnetä, tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa ei arvioida valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutumista, lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta ei seurata, oppilaiden poissaoloja ei seurata, raportointia valtuustolle väestön elintavosita ja niissä tapahtuneista muutoksista ei toteuteta.

Hyvin toteutuu mm. koulujen pitkät liikuntavälitunnit, kouluympäristönn terveys ja turvallisuus sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistäminen. Kunnan talousarviossa ja -suunnitelmassa huomioidaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulma, lapsille ja nuorille on kohdenettuja liikumisryhmiä, kuntaan on nimetty hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöhön koordinoija.

2 TEA-viisaritiedot

TEA-viisarin tiedot

Tea-viisari on suunnittelua ja johtamista tukeva työkalu kunnille, kouluille ja alueille. Sitä käytetään osana kunnan toiminnan ja talouden suunnittelua, toteutusta ja arviointia.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos kerää kahden vuoden välein tietoja kunnan eri toimialojen (kuntajohto, perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, liikunta, perusterveydenhuolto ja kulttuuri) hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöstä (TEA). Kunnan terveydenedistämisen aktiivisuutta tarkastellaan seitsemältä eri näkökulmalta:

- **SITOUTUMINEN**

Kuvaa strategiatasolla organisaation sitoutumista terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen esim. näkyvyys erilaisissa asiakirjoissa sekä kansallisten ohjelmien hyödyntämistä.

- **JOHTAMINEN**

Kuvaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen organisointia, vastuun määrittelyä ja toimeenpanoa.

- **SEURANTA JA TARVEANALYYSI** Kuvaa vastuuväestön terveyteen ja hyvinvointiin vaikuttavien tekijöiden seurantaa ja tarveanalyysia väestöryhmittäin sekä raportointia johtoryhmälle ja luottamushenkilöille.

- **VOIMAVARAT**

Kuvaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen resurssointia esim. henkilöstön mitoitusta ja

osaamista.

- **YHTEISET KÄYTÄNNÖT**

Kuvaa, missä määrin yhteisistä toimintakäytännöistä on sovittu.

- **OSALLISUUS**

Kuvaa vastuuväestön mahdollisuutta osallistua toiminnan kehittämiseen ja arviointiin.

- **MUUT YDINTOIMINNAT**

Ovat toimialakohtaisesti määritettäviä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen ydintoimintoja, jotka jokaisessa organisaatiossa tulisi toteuttaa.

TEA-viisarin tiedonkeruut toistuvat säännöllisen syklin mukaan seuraavasti:

Parittomat vuodet

- Kevät (huhti-kesäkuu): tietoja kerätään kuntajohdosta ja kulttuurista. Tiedot päivitetään TEA-viisariin loka-marraskuussa.
- Syksy (loka-joulukuu): peruskoulujen tiedonkeruu. Tiedot päivitetään TEA-viisariin keväällä.

Parilliset vuodet

- Kevät (huhti-kesäkuu): tietoja kerätään liikunnasta ja perusterveydenhuollosta. Tiedot päivitetään TEA-viisariin loka-marraskuussa.
- Syksy (loka-joulukuu): tietoja kerätään lukioista ja ammatillisesta perustutkintokoulutuksesta. Tiedot päivitetään TEA-viisariin toukokuussa.

TEA-viisarin pistemäärä kuvaa miten hyvin terveydenedistämisen aktiivisuus toteutuu kunnassa. Pisteet 0-100. Pistemäärä 100 tarkoittaa, että toiminta on kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen osalta kaikilta osin laadukasta ja hyvän käytännön mukaista.

TEA-viisari tulokset sektoreittain:

Vertailussa on mukana Itä-Lappi ja koko maa (Lappia ei ollut saatavilla).

Kaikki sektorit 2021 - 2022

Pisteet	Kemijärvi	Itä-Lappi	Koko maa
Kaikki sektorit	57	58	69
Kuntajohto	44	51	79
Perusopetus	48	61	65
Lukiokoulutus	48	61	65
Ammatillinen koulutus	..	..	64
Liikunta	69	59	72
Perusterveydenhuolto	77	65	70
Kulttuuri	70	62	66

Terveydenedistämisen aktiivisuuden kehitys (pisteet*) vuosina 2014–2022

Pisteet	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Kaikki sektorit	57	47	45	53	56	52	55	71	70
Kuntajohto	..	44	..	47	..	57	..	78	..
Perusopetus	..	48	..	52	..	55	..	54	..
Lukiokoulutus	48	..	..	..	59	..	44	..	76
Ammatillinen koulutus	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Liikunta	69	..	47	..	52	..	37	..	..
Perusterveydenhuolto	77	..	33	..	36	..	64	..	49
Kulttuuri	..	70	..	54	..	..	..	..	..

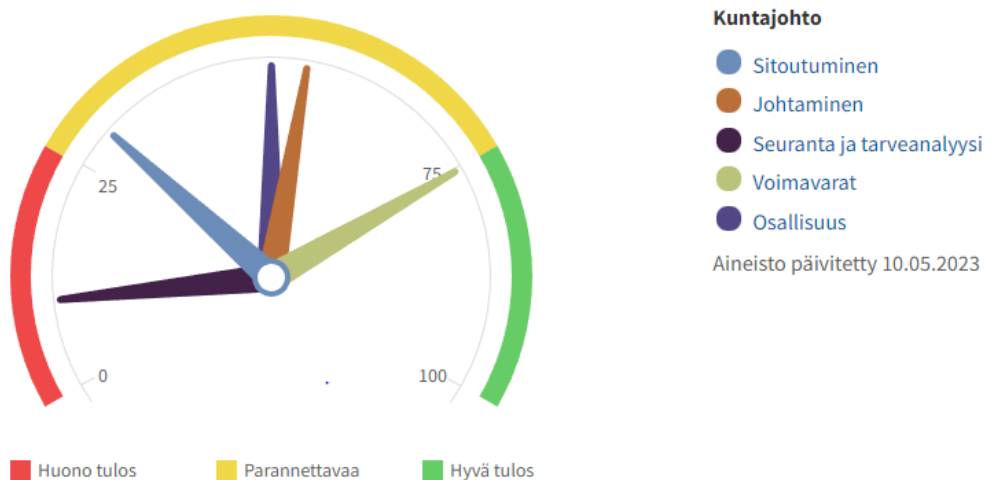
[Linkki tulosten yksityiskohtaiseen tarkasteluun: Kaikki sektorit Kemijärvi](#)

Koko kunnan terveydenedistämisaktiivisuus on heikompaa kuin koko maassa, mutta samalla tasolla Itä-Lapin seutukunnan kanssa. Suunta on kuitenkin positiivinen. Liikunnan ja kulttuurin sektorilla ollaan valtakunnan tasolla ja jopa ylikin, kuten myös perusterveydenhuollon alueella. Erityistä panostamista tulosten perusteella tarvitaan tulevaisuudessa kuntajohdon, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen sektorilla.

Eniten jokaisella sektorilla on kehitettävää seurannan ja tarveanalyysin sekä sitoutumisen osa-alueella. Sektorikohtaiset TEA-viisari tulokset on käyty läpi johtoryhmässä ja vastuualueen esihenkilöiden kanssa.

Huomioitavaa on, että tuloksia tarkastellessa on havaittu, että sekä kuntajohdon, peruskoulun että lukion sektoreilla osa vastauksista on jäänyt avoimeksi ja näin ollen pisteet näiltä osioilta ovat jääneet saamatta. Asiaan on kiinnitetty huomiota ja kyselyjen vastaanottajia ohjeistettu, että vastaamiseen varataan aikaa ja se tehdään yhteistyössä toimialasta vastaavassa työryhmässä tai johtoryhmässä. Jo pelkästään kyselyyn vastaaminen auttaa huomaamaan oman toimialansa niin jo toimivat kuin kehitettävät alueet.

Kuntajohto : Kemijärvi 2021

[Linkki: Kuntajohto_ Kemijärvi 2021](#)

← Pisteet	Kemijärvi	Itä-Lappi	Koko maa
Kuntajohto	44	51	79
Sitoutuminen i	30	49	80
Johtaminen i	54	62	76
Seuranta ja tarveanalyysi i	10	26	87
Voimavarat i	75	71	78
Osallisuus i	50	48	71

Kuntajohdon kokonaispisteet hytetu-työn osalta ovat

laskeneet vuosien aikana. Viimeisimmät kuntajohdon kyselyn tulokset ovat käytettävissä vuodelta 2021. Tuorein kysely on toteutettu vuonna 2023 ja tulokset saadaan syksyllä 2023.

Kuntajohdon osalta heikoimmat pisteet tulee seuranta ja tarveanalyysin sekä sitoutumisen osa-alueelta.

← Pisteet	2021	2019	2017	2015
Kuntajohto	44	47	57	78
Sitoutuminen i	30	33	74	79
Johtaminen i	54	53	58	66
Seuranta ja tarveanalyysi i	10	29	44	100
Voimavarat i	75	62		
Osallisuus i	50	57	50	69

← Pisteet	Kemijärvi	Koko maa
Seuranta ja tarveanalyysi	10	87
Johtoryhmä seuraa	20	89
Valtuustolle raportoitu	0	87

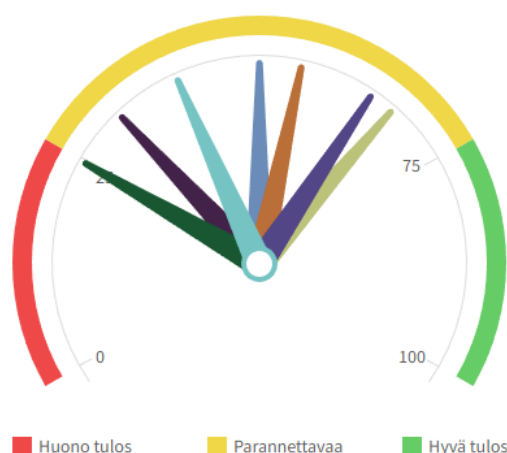
← Pisteet	Kemijärvi	Koko maa
Sitoutuminen	30	80
Paikallinen turvallisuussuunnitelma	0	65
Tavoitteet toiminta- ja taloussuunnitelmassa	100	95
Arviointikertomus	0	78
Mittarit toiminta- ja taloussuunnitelmassa	100	92
Ikäryhmittäisiä tavoitteita ja toimenpiteitä terveyttä edistävien ravitsemustottumusten lisäämiseksi	0	63
Toimenpiteet terveyserojen kaventamiseksi	0	92
Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus	0	74
Kestävyystavoitteet	40	85

Vuoden 2021 saatujen tulosten mukaan kuntajohdon sektorilla kehittämistarvetta on useilla osa-alueilla ja kehittämistarve on tunnistettu. Tarvittaviin toimenpiteisiin on kiinnitetty huomiota mm. talousarvion ja toimialojen käyttötaloussuunnitelmia laadittaessa vuodelle 2023.

Kemijärven laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on laadittu valtuustokaudelle, vuosille 2021-2025. Kaupungin hyvinvointikertomus ja -suunnitelma pohjautuu Itä-Lapin seutukunnan laajaan hyvinvointikertomusraporttiin, joka valmistui vuonna 2022 High Five- hankkeen koordinoimana. Raportissa tuodaan esille hyvinvointiin liittyviä ilmiöitä sekä seutukunnallista indikaattoritietoa hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden osalta. Selvityksessä on huomioitu seutukunnan kunnissa vuonna 2021 toteutettu hyvinvointi- ja turvallisuuskyselyn tuloksia.

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden (hytetu) edistämistyön uudelleenorganisointi paikkakunnalla on käynnistetty vuoden 2023 alussa. Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen vastuu ja koordinointi on hallintopalveluissa. Hytetu-työn uudelleenorganisointi on käynnistetty. Vuoden 2023 alussa nimettiin hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen koordinointiin lisäresurssia. Hytetu-työn koordinointi siirtyi suunnittelijalle, jolle kuuluu myös kotouttamiseen liittyvä työ sekä vaikuttamistoimielinten, vammais- ja vanhusneuvoston sihteerin tehtävät ja rajapintatyöskentely hyvinvointialueen kanssa. Hytetutyön ohjausryhmänä toimii kaupungin johtoryhmä. Kaupungin johtoryhmässä otetaan jatkossa seurantaan ja käsittelyyn säännöllisesti kuntalaisten hyvinvointiin vaikuttavia asioita. Raportointia tehostetaan. Tavoitteena lähteä toteuttamaan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistä laajemmalla työryhmällä kutsumalla syksyllä 2023 eri alojen asiantuntijoita pohtimaan ja suunnittelemaan tavoitteita ja toimenpiteitä ja päivittää laajaa hyvinvointikertomusta ja suunnitelmaa vuoteen 2025 saakka.

Perusopetus : Kemijärvi 2021

Perusopetus

- Sitoutuminen
- Johtaminen
- Seuranta ja tarveanalyysi
- Voimavarat
- Yhteiset käytännöt
- Osallisuus
- Muut ydintoiminat

Aineisto päivitetty 10.05.2023

Linkki: [Perusopetus_Kemijärvi 2021](#)

← Pisteet	Kemijärvi	Itä-Lappi	Koko maa
Perusopetus	48	61	65
Sitoutuminen i	50	54	59
Johtaminen i	55	66	72
Seuranta ja tarveanalyysi i	32	59	68
Voimavarat i	67	76	60
Yhteiset käytännöt i	64	75	78
Osallisuus i	25	48	65
Muut ydintoiminat i	40	52	54

Perusopetuksen tiedot ovat vuodelta 2021.

Heikoimmat pisteet tulevat osallisuuden alueelta. Heikot pisteet johtuva osittain siitä, että avoimia vastauksia oli useita. Esimerkkinä mainittakoon 0 pistettä saanut kysymys koulun ja vanhempien yhteistyön (opettajien ja vanhempien yhteiset tapaamiset) toteutumisesta, vaikka yhteistyö on ja on ollut hyvin aktiivista ollut kautta aikojen.

← Pisteet	2021	2019	2017	2015	2013
Perusopetus	48	52	55	54	58
Sitoutuminen i	50	40	78	78	61
Johtaminen i	55	52	56	42	66
Seuranta ja tarveanalyysi i	32	51	42	35	73
Voimavarat i	67	50	59	49	57
Yhteiset käytännöt i	64	69	63	68	77
Osallisuus i	25	41	41	51	46
Muut ydintoiminnot i	40	59	48	57	23

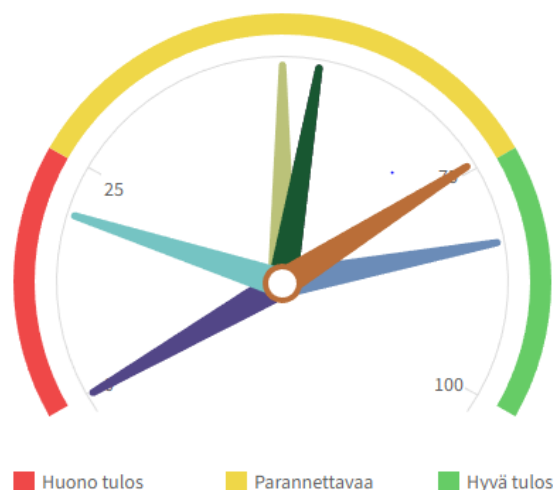
Seuranta ja tarveanalyysi vaatii tehostamista, mm. koulukiusaamisen, tupakoinnin ja päihteidenkäytön osalta.

← Pisteet	Kemijärvi	Koko maa
Osallisuus	25	65
Vanhempainyhdistys- ja tukioppilastoiminta	60	69
Huoltajien vaikutusmahdollisuudet	33	31
Oppilaiden vaikutusmahdollisuudet	33	59
Oppilashuollon kuvaus oppilaitoksen esitteessä/verkkosivuilla	0	89
Kodin ja koulun yhteistyö	0	77

Perusopetuksen puolelta lasten ja nuorten vapaa-ajan harrastamisen mahdollisuuksia saatiin erillisellä hankerahalla järjestettyä yhteensä noin 20 erilaista kerhoa perusopetusikäiselle lapselle ja nuorelle lukuvuosina 2021-2022 ja 2022-2023.

← Pisteet	Kemijärvi	Koko maa
Seuranta ja tarveanalyysi	32	68
Koulukiusaamisen seuranta	0	76
Häiriöiden ja ongelmatilanteiden seuranta	62	65
Tupakoinnin ja päihteidenkäytön seuranta	0	79
Kurinpitoimien ja ojentamisen seuranta	61	67
Tapaturmien seuranta	0	39
Terveyden ja hyvinvoinnin seuranta	67	80
Oppilaiden terveyden ja hyvinvoinnin tietojen raportointi	0	55
Laajan terveystarkastuksen sisältö	0	57
Poissaolotiedoilla	100	94

Lukiokoulutus : Kemijärvi 2022

Linkki: [Lukiokoulutus_Kemijärvi 2022](#)

← Pisteet	Kemijärvi	Itä-Lappi	Koko maa
Lukiokoulutus	48	61	65
Sitoutuminen i	83	85	77
Johtaminen i	74	79	76
Seuranta ja tarveanalyysi i	54	69	69
Voimavarat i	50	74	57
Yhteiset käytännöt i	0	27	60
Osallisuus i	54	63	69
Muut ydintoiminnot i	20	29	49

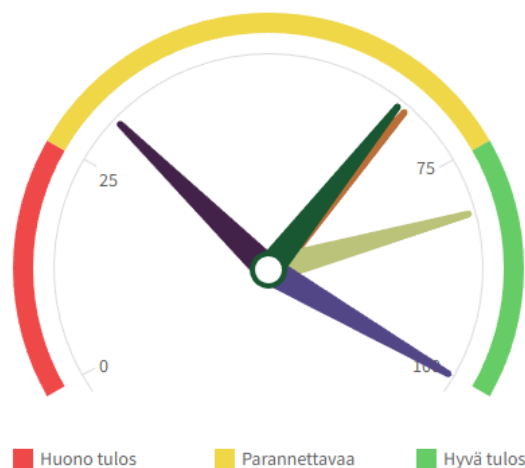
← Pisteet	2022	2020	2018	2016	2014
Lukiokoulutus	48		59	44	76
Sitoutuminen i	83		100	52	75
Johtaminen i	74		73	41	100
Seuranta ja tarveanalyysi i	54		52	47	63
Voimavarat i	50		50	50	70
Yhteiset käytännöt i	0		38	14	75
Osallisuus i	54		43	57	75
Muut ydintoiminnot i	20				

Lukiokoulutuksen sektorilla pisteitä vie alaspäin muun muassa yhteiset käytännöt-osio, johon ei ole vastattu lainkaan vuonna 2022. Kuitenkin esimerkiksi kaupungissa on savuton työpaikka toimintaohje, joka koskee sekä työntekijöitä että opiskelijoita.

Lukion hyvinvointihankkeessa järjestettiin toimia, joilla tuetaan lukiolaisten hyvinvointia. Hankkeessa on mm. järjestetty ulkoilu- ja liikuntatapahtumia, järjestetty nuorille opetusta henkilökohtaiseen hyvinvointiin ja arjenhallintaan liittyen toimintaterapeutin toimesta sekä tarjottu lukiolaisille mahdollisuutta hyödyntää hyppytunneilla uimahallin palveluita veloituksetta. Lisäksi opiskelijoiden toiveesta heille tarjotaan koululla aamupala, minkä toivotaan edistävän jaksamista koulupäivässä, sillä vuoden 2021 lukion 1. ja 2. vuoden terveystarkastuksen mukaan 32,6% ei syö aamupalaa joka arkiamu ja 44,2% ei syö koululounasta.

← Pisteet	2022	2020	2018	2016
Yhteiset käytännöt	0		38	14
Tupakoinnin ja päihteidenkäytön ehkäisy	0		67	14
Häirinnän ja väkivallan ehkäisy	0		100	0
Poissaolot	0		0	0
Tapaturmien ja onnettomuuksien ehkäisy	0		0	0
Toimintamallit	0		0	0

Liikunta : Kemijärvi 2022

Liikunta

- Sitoutuminen
- Johtaminen
- Seuranta ja tarveanalyysi
- Voimavarat
- Osallisuus
- Muut ydintoiminnot

Aineisto päivitetty 10.05.2023

Linkki: [Liikunta: Kemijärvi 2022](#)

← Pisteet	Kemijärvi	Itä-Lappi	Koko maa
Liikunta	69	59	72
Sitoutuminen	67	53	69
Johtaminen	67	65	72
Seuranta ja tarveanalyysi	31	19	65
Voimavarat	81	76	55
Osallisuus	100	94	95
Muut ydintoiminnot	66	47	75

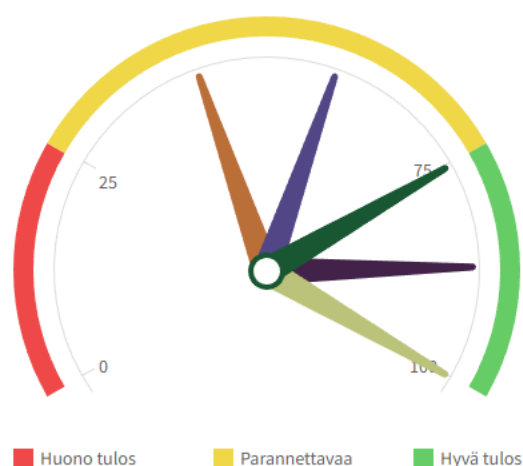
← Pisteet	2022	2020	2018	2016
Liikunta	69	47	52	37
Sitoutuminen	67	54	50	16
Johtaminen	67	33	70	0
Seuranta ja tarveanalyysi	31	33	26	24
Voimavarat	81	84	59	75
Osallisuus	100	50	25	50
Muut ydintoiminnot	66	28	79	59

Liikunnan sektorilla, kuten muillakin sektoreilla, on tarve kehittää seurantaa ja tarveanalyysia. Haasteellista kuitenkin on seurata esimerkiksi työikäisten ja

ikäntyneiden liikunta-aktiivisuutta tai pyöräilyliikenteen määrää.

Pisteet	Kemijärvi	Koko maa
Seuranta ja tarveanalyysi	31	65
Säännöllinen seuranta	43	77
Yhteenveto hyvinvointikertomuksessa	29	53
Esittely luottamushenkilöille	43	66
Esittely johtoryhmälle	43	65
Sukupuolittainen seuranta	29	52
Pyöräliikenteen määrän seuranta	0	79

Perusterveydenhuolto : Kemijärvi 2022

Perusterveydenhuolto

- Johtaminen
- Seuranta ja tarveanalyysi
- Voimavarat
- Yhteiset käytännöt
- Osallisuus
- Muut ydintoiminnat

Aineisto päivitetty 10.05.2023

Linkki: [Perusterveydenhuolto Kemijärvi 2022](#)

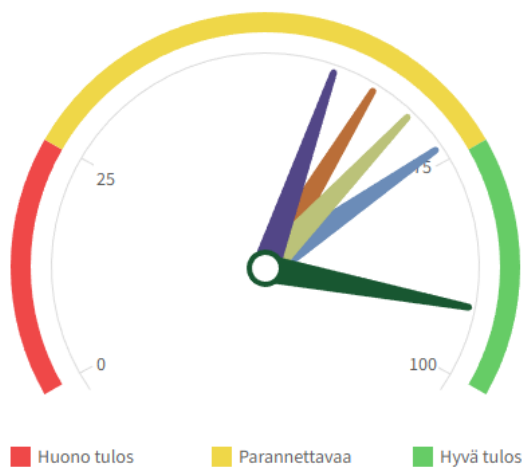
Perusterveydenhuolto oli vuoden 2022 tulosten mukaan hyvällä tasolla. Osaltaan asiaan vaikuttaa, että perusterveydenhuollon alueella tehtiin isoja rakenteellisia muutoksia. Analysointia ja tarveharkintaan perustuvaa kehittämistyötä tehtiin tiiviisti muun muassa Tulevaisuuden sotekeskushankkeessa ja vuoden 2021 lopussa käynnistyneessä kaupungin omassa hoitoketjun kehittämissuunnitelmassa, jossa keskityttiin avoterveydenhuollon kehittämiseen.

Perusterveydenhuollosta vastaa vuoden 2023 alusta Lapin hyvinvointialue. Tulosten analysointia tarkemmin voidaan toteuttaa hyvinvointialueen kanssa.

Pisteet	Kemijärvi	Koko maa
Perusterveydenhuolto	77	70
Johtaminen	100	87
Seuranta ja tarveanalyysi	42	49
Voimavarat	87	67
Yhteiset käytännöt	100	80
Osallisuus	58	69
Muut ydintoiminnat	75	66

← Pisteet	2022	2020	2018	2016	2014	2012
Perusterveydenhuolto	77	33	36	64	49	41
Johtaminen i	100	34	46	96	58	25
Seuranta ja tarveanalyysi i	42	0	0	30	16	16
Voimavarat i	87	51	42	79	49	59
Yhteiset käytännöt i	100	28	43	42	36	37
Osallisuus i	58	50	50	95	75	67
Muut ydintoiminnat i	75	49	45	63	59	48

Kulttuuri : Kemijärvi 2021

Linkki: [Kulttuuri Kemijärvi 2021](#)

← Pisteet	Kemijärvi	Koko maa
Kulttuuri	70	66
Sitoutuminen i	73	67
Johtaminen i	63	78
Seuranta ja tarveanalyysi i	68	51
Voimavarat i	68	61
Osallisuus i	58	69
Muut ydintoiminnat i	92	69

← Pisteet		2021	2019
Kulttuuri		70	54
Sitoutuminen	i	73	45
Johtaminen	i	63	50
Seuranta ja tarveanalyysi	i	68	37
Voimavarat	i	68	67
Osallisuus	i	58	75
Muut ydintoiminnat	i	92	50

Kulttuuripalvelut ovat Kemijärvellä vahvin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sektori. Kulttuuripalvelujen kehittämistyötä tehty ja se näkyy vuosivertailussa. Kulttuuri ja taide ovat merkittävä hyvinvoinnin lähde. Ne voivat parantaa ihmisen elämänlaatua ja kokonaisvaltaista hyvinvointia, tarjota tilaisuuden osallistua ja tehdä itse sekä voivat vähentää osaltaan yksinäisyyttä ja edistää yhteisöllisyyttä.

Esimerkkejä viime vuosien uusista palvelumuodoista kulttuurin sektorilla on mm. hyvinvointilähete, kirjaston omatoimi-asiointiaika ja Kirjat kotiin palvelu.

Hyvinvointilähete otettiin käyttöön Kemijärvellä vuonna 2021 hankkeen kautta ja hankkeen päättyessä palvelu siirtyi kansalaisopistolle vuonna 2022. Hyvinvointilähete on sosiaali- tai terveysalan ammattilaisen asiakkaalle tekemä ohjaus palveluun, joka linkittää kolmannen sektorin ja vapaa-ajan palvelut asiakkaan hyvinvoinnin tukemiseen. Hyvinvointilähetteen kautta asiakas saa itselleen nimetyn linkkihenkilön, jonka kanssa hän voi yhdessä suunnitella ja toteuttaa hyvinvointia ja osallisuutta lisääviä asioita.

Kemijärvellä toimi vuonna 2022 4 koulutuksen saanutta linkkihenkilöä, jotka ottivat vastaan hyvinvointilähetteitä eli tapaavat lähetteen saanutta henkilöä. Lähetteitä palveluun saapui 9 kpl vuonna 2022. Tällä hetkellä palvelu ostetaan Saurasäätiöltä. Keskustelu palvelun jatkosta on käynnistetty kevään aikana hyvinvointialueen kanssa. Yhdessä pohditaan esimerkiksi lähetteiden koordinoinnin vastuutahoa.

Kirjastossa on käytössä omatoimi- eli laajennettu asiointiaika, jonka myötä kirjastoon pääsee myös ohi aukioloaikojen. Kirjat kotiin -palvelun avulla asiakas voi tilata kirjaston aineistoa (kirjoja, lehtiä, elokuvia, musiikkia) kotiinsa. Palvelu on suunnattu sellaisille, joille kirjastossa asiointi on hankalaa. Syynä voi olla esim. yleisten liikenneyhteyksien puuttuminen tai liikkumisrajoitukset. Kirjasto tarjosi/tarjoaa edelleen myös digi-opastusta ja kirjastossa on asiakaskoneita internetin käyttöä tulostamista varten.

TALOUS JA ELINVOIMA

Tulot

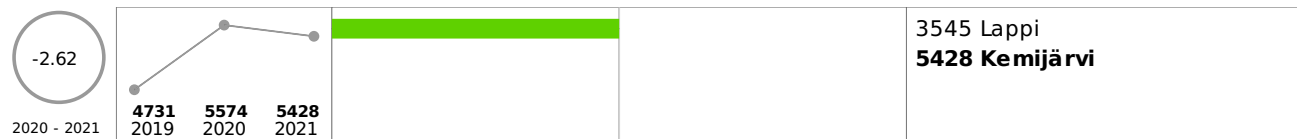
Valtionosuudet yhteensä euroa / asukas

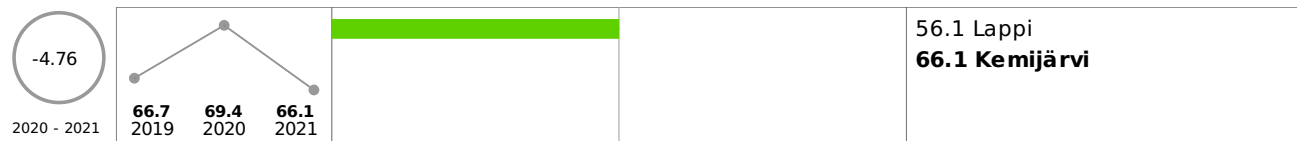
Vuosikate, euroa / asukas

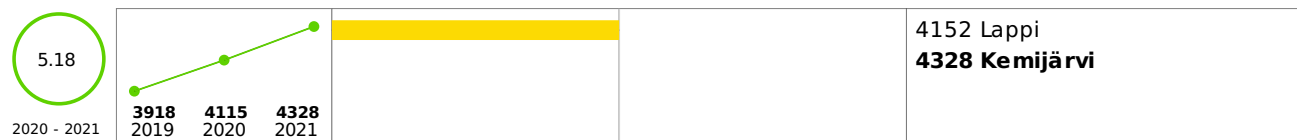
Lainakanta, euroa / asukas

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

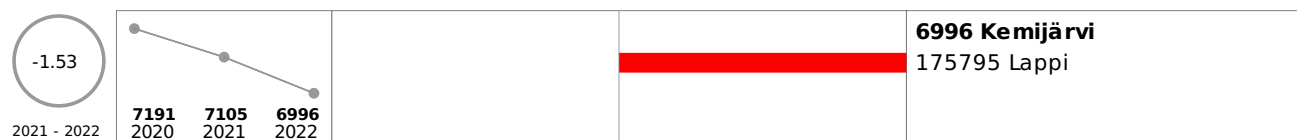

Verotulot, euroa / asukas

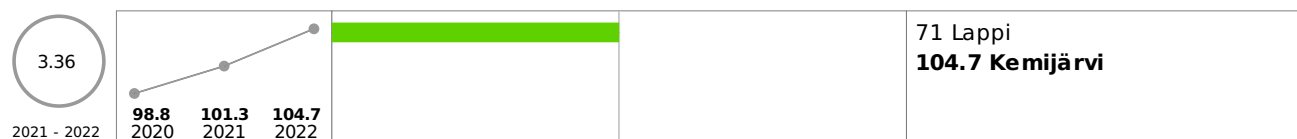

Väestö

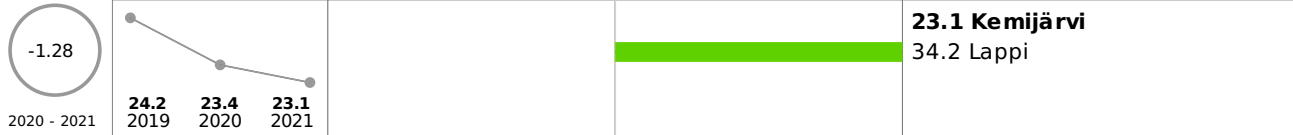
Väestö 31.12.

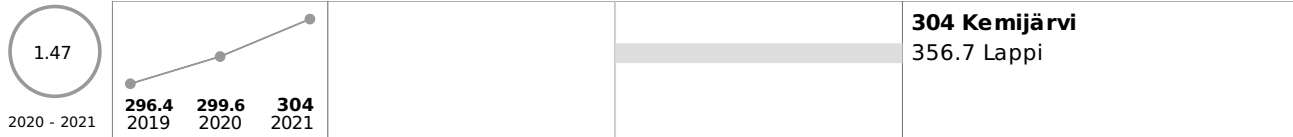
Huoltosuhde, demografinen

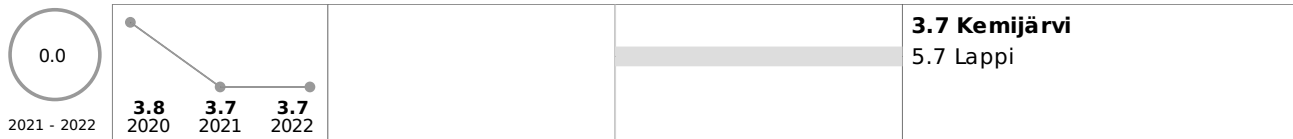
Lapsiperheet, % perheistä

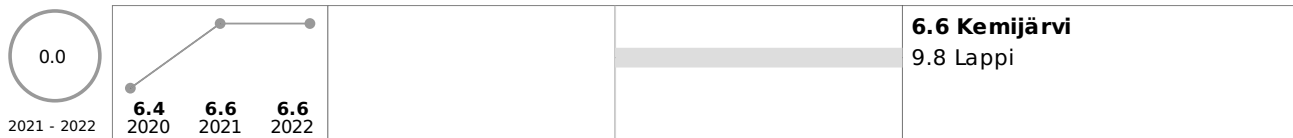
Koulutustasomittain

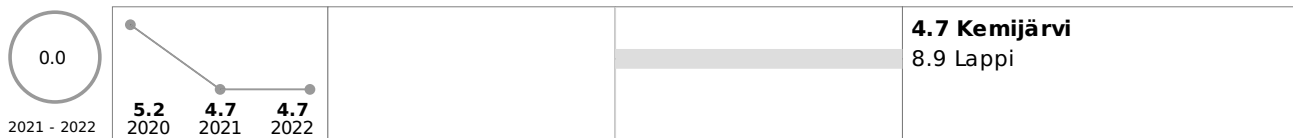
0 - 6-vuotiaat, % väestöstä

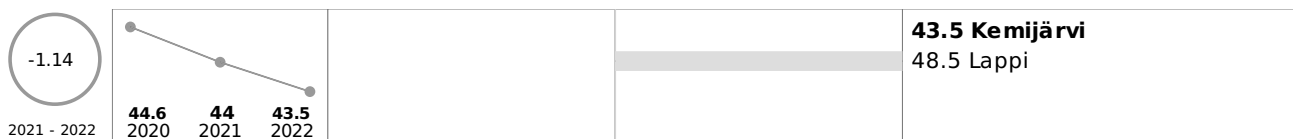
7 - 15-vuotiaat, % väestöstä

16 - 24-vuotiaat, % väestöstä

25 - 64-vuotiaat, % väestöstä

65 - 74-vuotiaat, % väestöstä

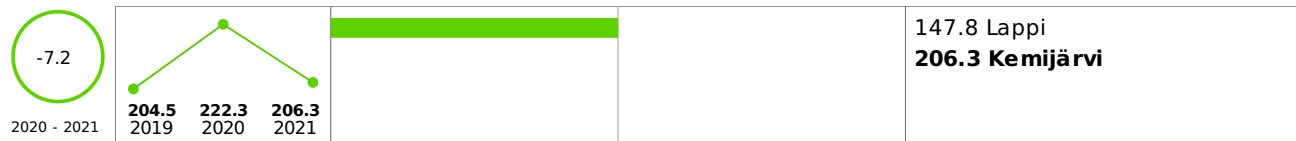
75 - 84-vuotiaat, % väestöstä

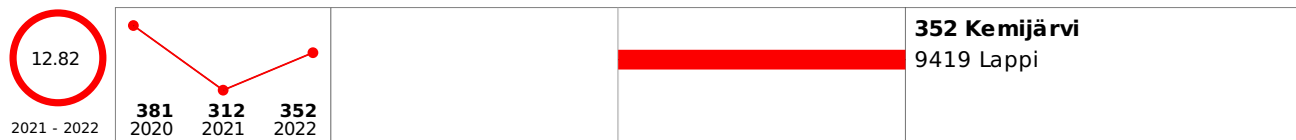
85 vuotta täyttäneet, % väestöstä

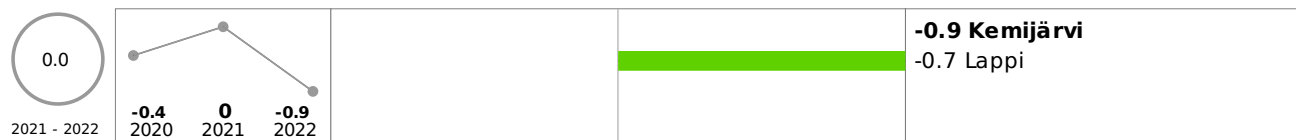
Taludellinen huoltosuhte (vuosi 2019 ennakkotieto)

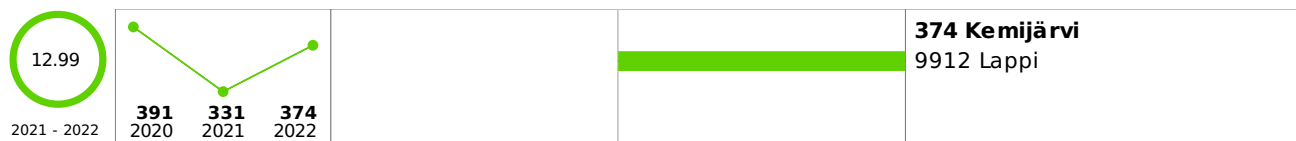
Lähtömuuttajat, lkm

Kuntien välinen nettomuutto / 1 000 asukasta

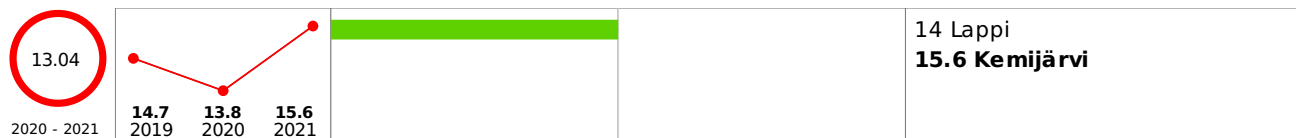

Tulomuuttajat, lkm

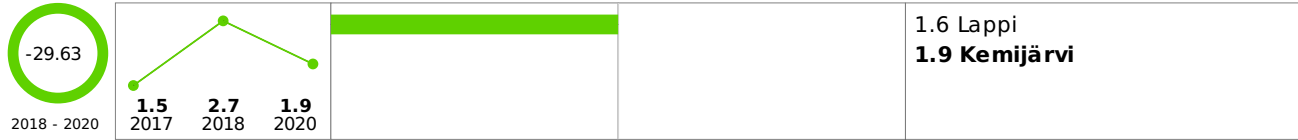

Elinvoima

Kunnan yleinen pienituloisuusaste

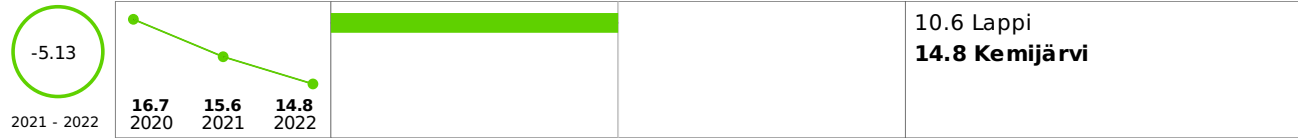
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

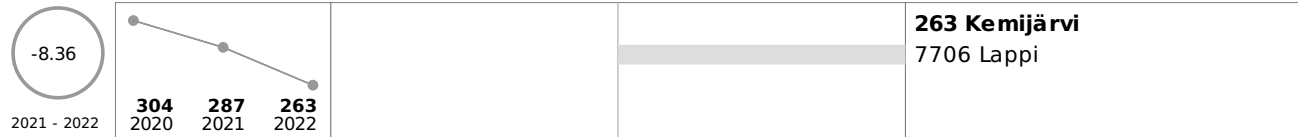
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

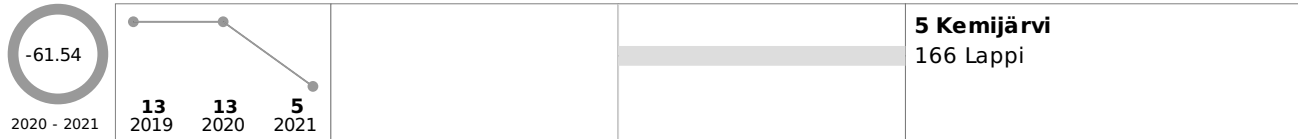
Työttömät, % työvoimasta

Toimeentulotukea saaneet kotitaloudet vuoden aikana yhteensä

Jätetyt velkajärjestelyhakemukset, lkm

Pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä

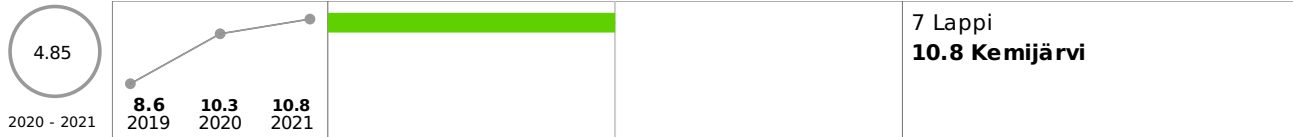
Työlliset, % väestöstä

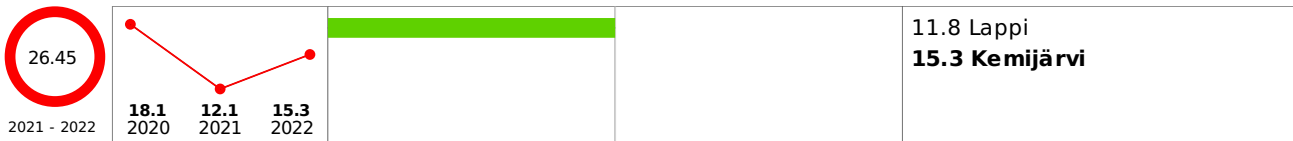
Keskimääräinen eläkkeelle siirtymisikä

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

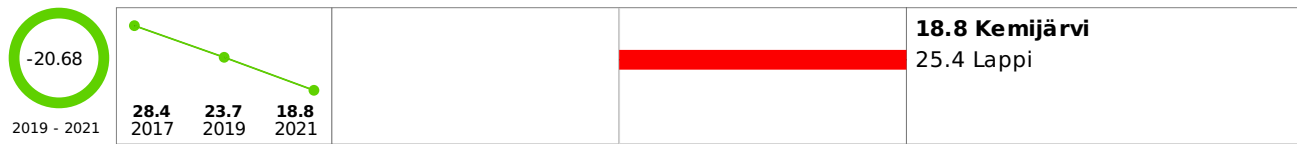
Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta

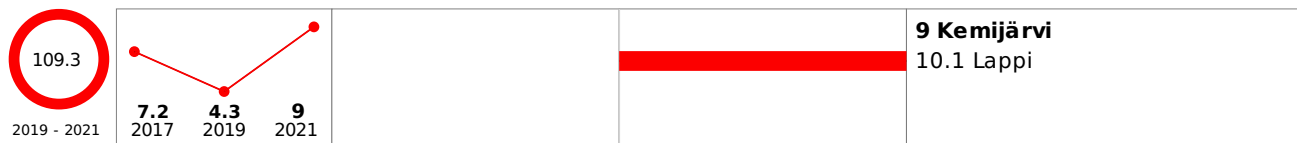
LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

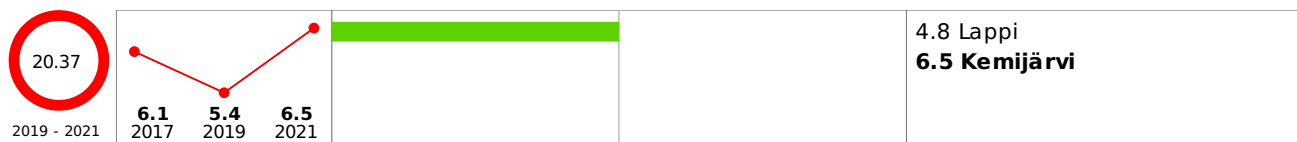
Kokee terveydentilansa keskinäiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

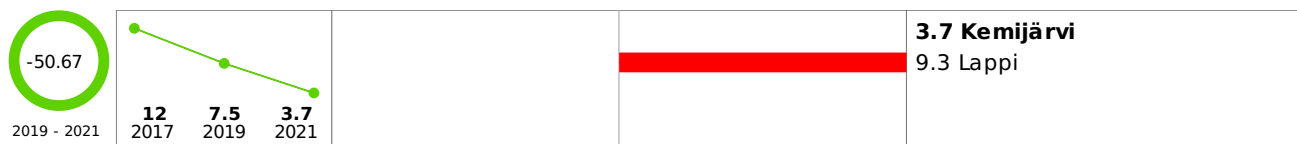
Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

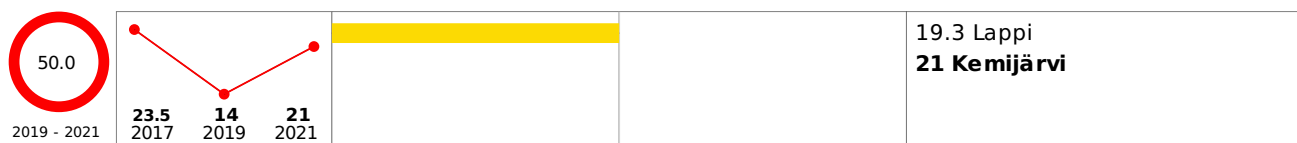
Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

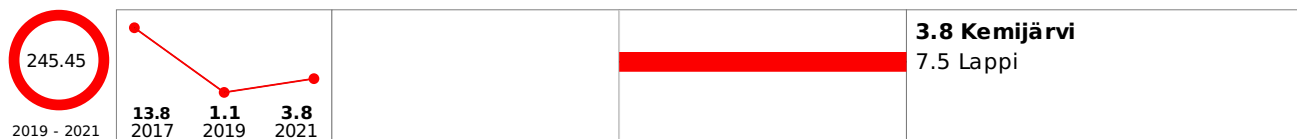
Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista

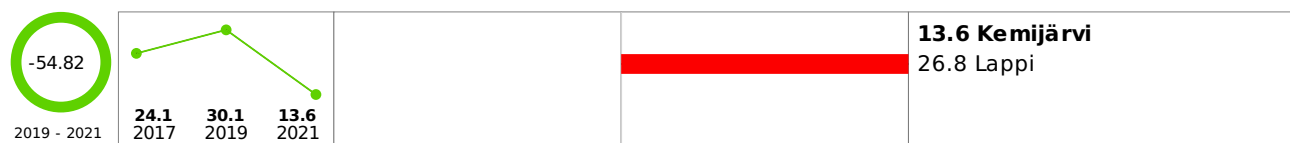
Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

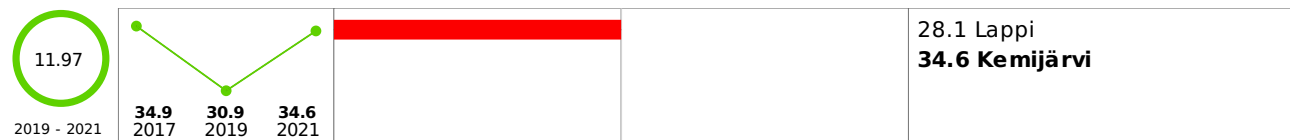
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista

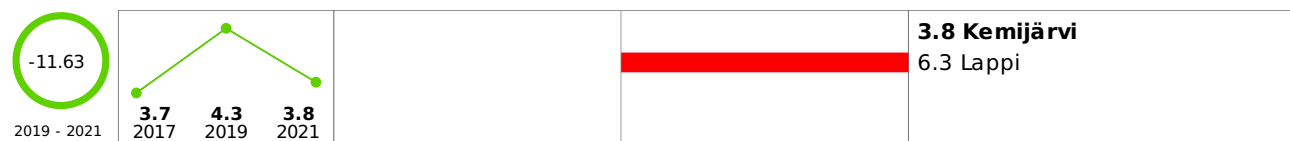
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

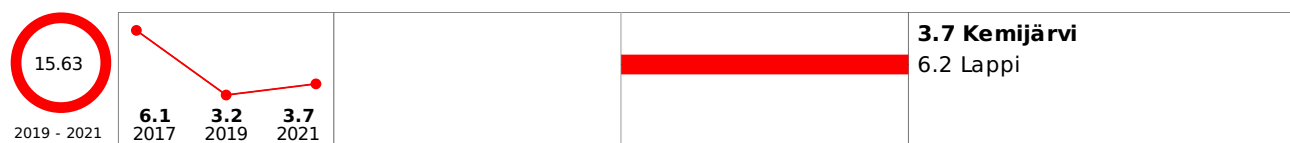

Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % 8. ja 9. luokan oppilaista

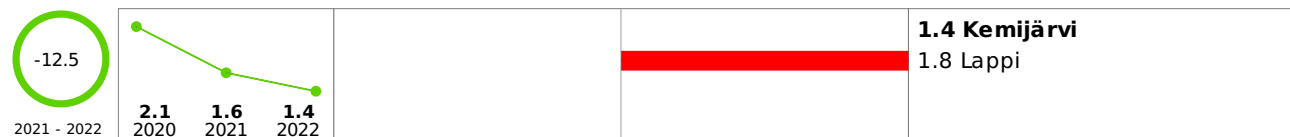

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

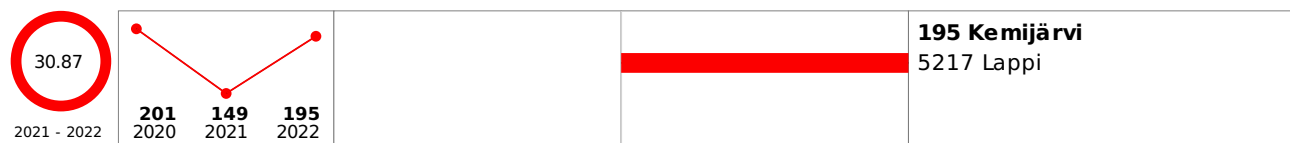
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

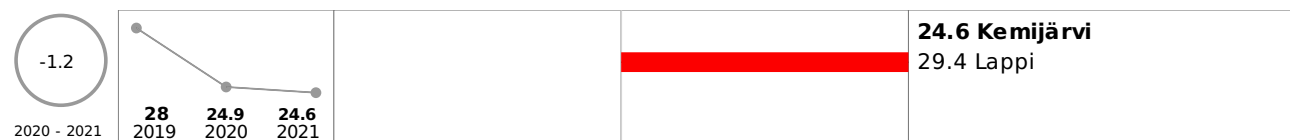
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0 - 17-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

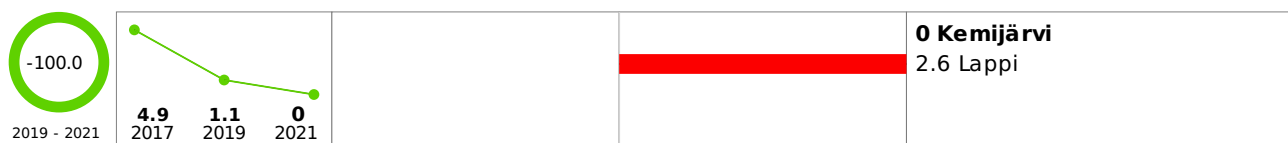
Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä (THL)

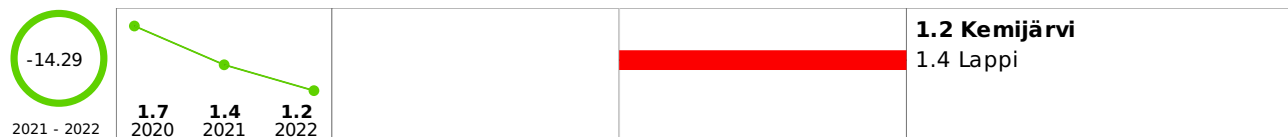
Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista

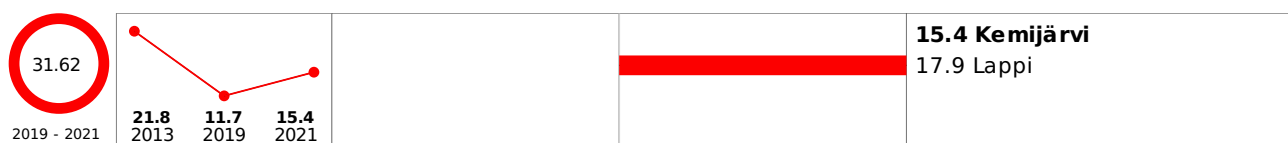
Osallistunut koulukiusaamiseen vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

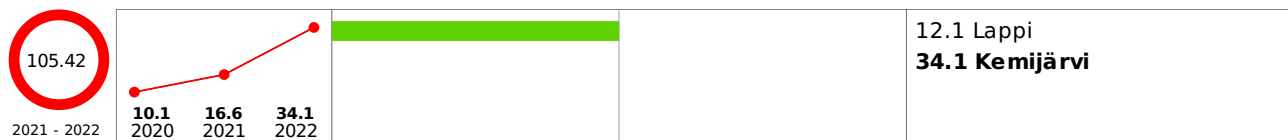
Huostassa tai kiireellisesti sijoitettuna olleet 0 - 17-vuotiaat viimeisimmän sijoitustiedon mukaan, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

Kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista (-2015)

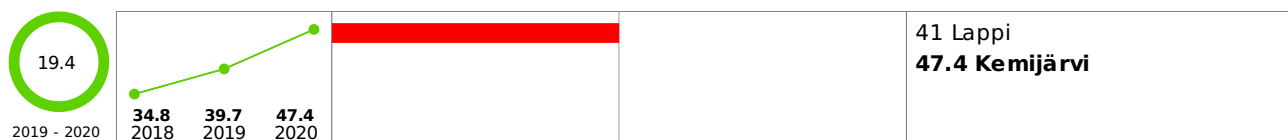

Rikoksista syylliseksi epäillyt 0 - 14-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

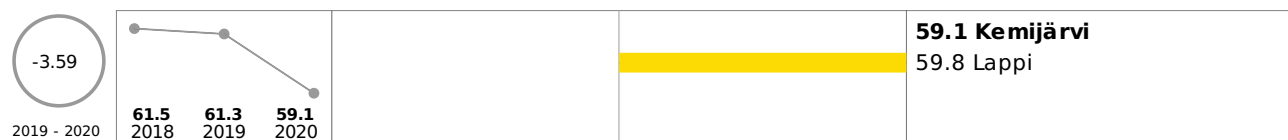

Päivähoito

Kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen 31.12. osallistuneet 1 - 2-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä, kunnan kustantamat palvelut

Kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen 31.12. osallistuneet 3 - 5-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä, kunnan kustantamat palvelut

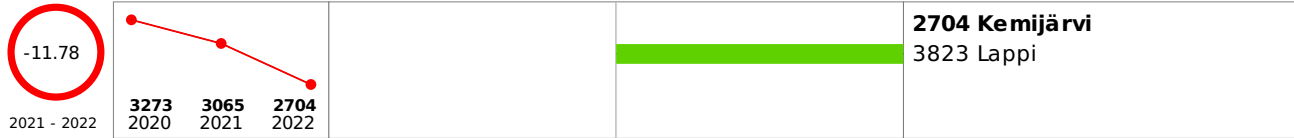
Koulu

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen peruskouluissa - TEA, pistemäärä

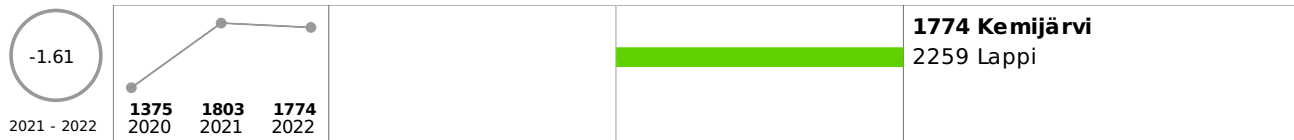

Sosiaali- ja terveydenhuolto

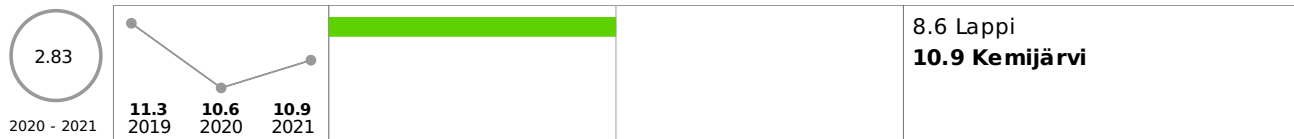
Perusterveydenhuollon lastenneuvolan käynnit yhteensä / 1 000 0 - 7-vuotiasta

Perusterveydenhuollon kouluterveydenhuollon käynnit / 1 000 7 - 18-vuotiasta

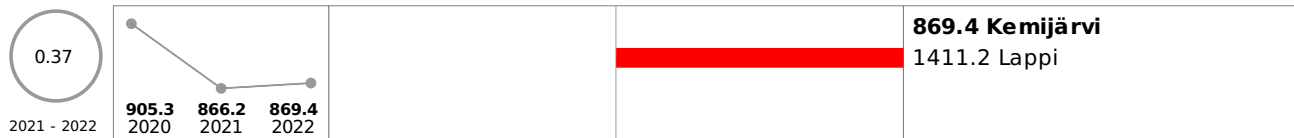
Mielenterveyden häiriöihin sairaalahoitoa saaneet 0 - 17-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä (vuosi 2018 ennakkotieto)

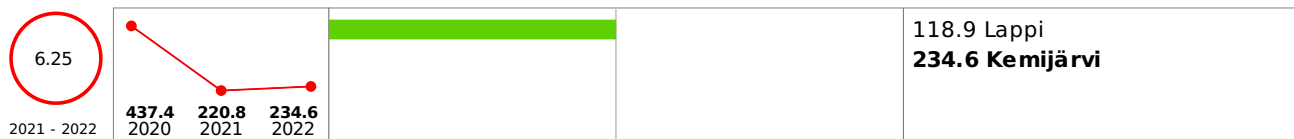
Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit, lastenpsykiatria / 1 000 0 - 12-vuotiaasta (vuosi 2018 ennakkotieto)

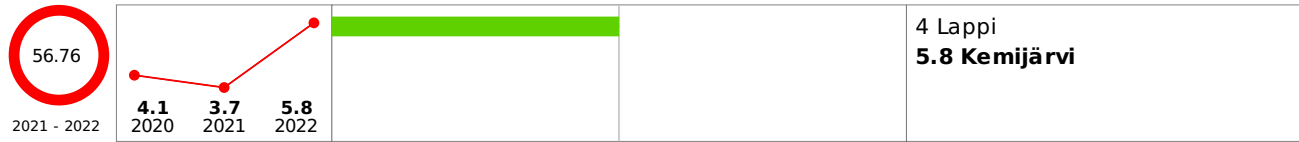
Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit, nuorisopsykiatria / 1 000 13 - 17-vuotiaasta (vuosi 2018 ennakkotieto)

Psykiatrian laitoshoidon hoitopäivät 0 - 16-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä (vuosi 2018 ennakkotieto)

Lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 0 - 17-vuotiaat vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

NUORET JA NUORET AIKUISET

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

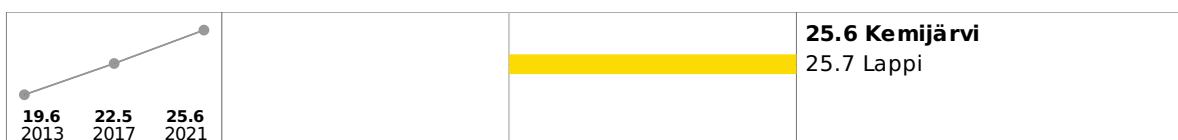
Ei yhtään läheistä ystävää, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Ylipaino, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Kokee terveydentilansa keskinertaiseksi tai huonoksi, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

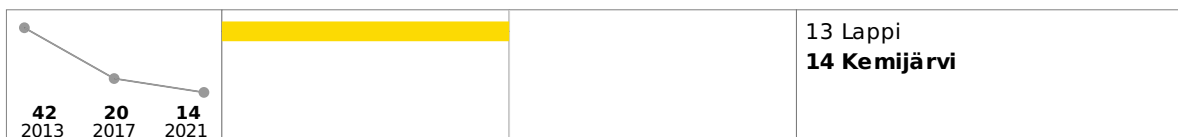
Ei syö koululounasta päivittäin, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

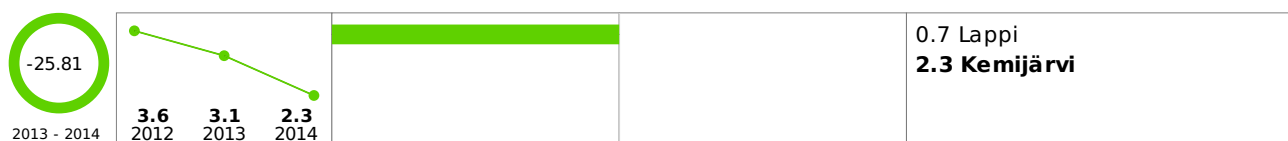
Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

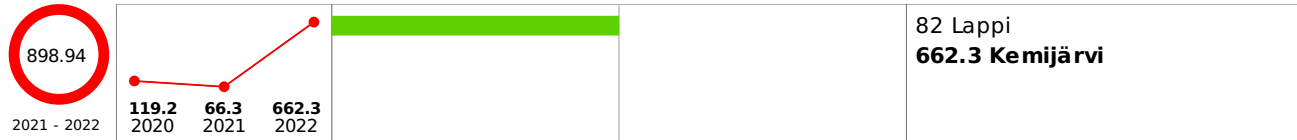
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 18 - 20-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

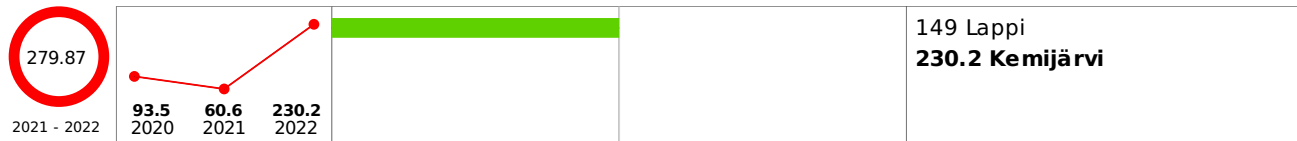
Aloikeuksissa tuomitut 15 vuotta täyttäneet henkilöt / 1 000 vastaavanikäistä

Rikoksista syylliseksi epäillyt 15 - 17-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

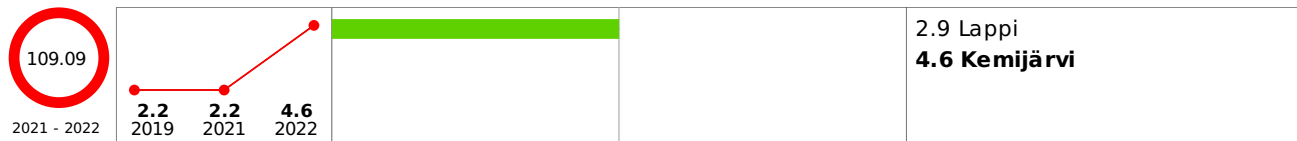

Rikoksista syylliseksi epäillyt 18 - 20-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

Sosiaali- ja terveydenhuolto

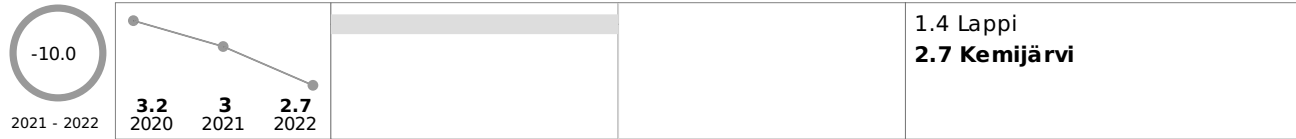
Lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 18 - 20-vuotiaat vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

TYÖIKÄISET

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

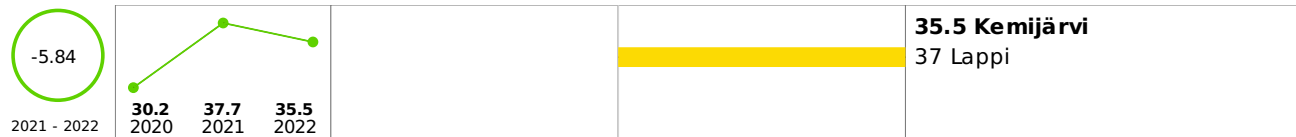
Tuki- ja liikuntaelinten- sekä sidekudosten sairauksien vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16 - 64-vuotiaista

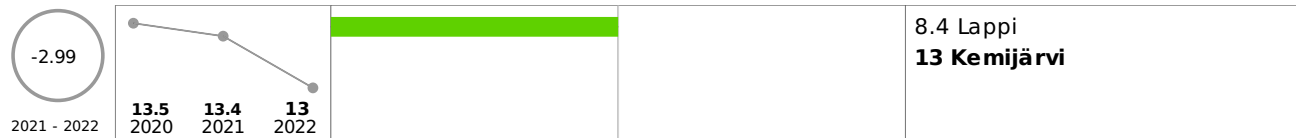
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

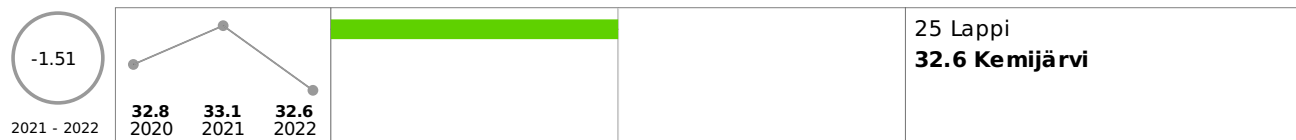
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

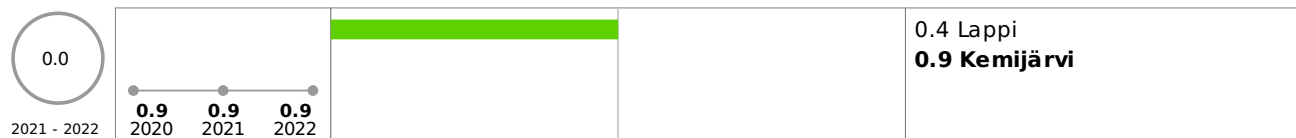
Sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

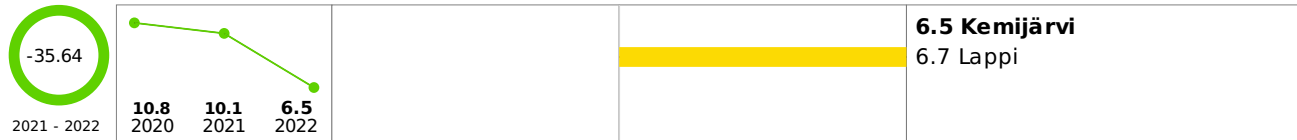
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 25 - 64-vuotiaita, % vastaavanikäisestä väestöstä

Verenkiertoelinten sairauksien vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16 - 64-vuotiaista

Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut 25 - 64-vuotiaat potilaat / 1 000 vastaavanikäistä

Sosiaali- ja terveydenhuolto

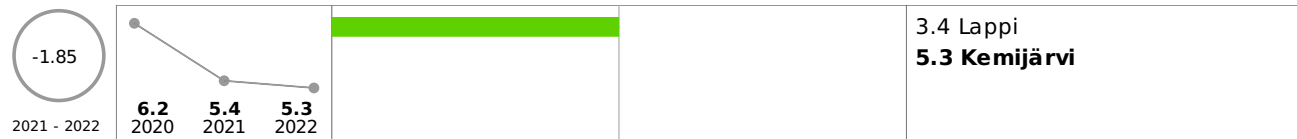
Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 15 - 49-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 50 - 64-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä

Päihteiden vuoksi sairaaloiden ja terveyskeskusten vuodeosastoilla hoidossa olleet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä (vuosi 2018 ennakkotieto)

IKÄIHMISET

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavanikäisestä väestöstä

Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut 65 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä (vuosi 2018 ennakkotieto)

Opiskelu, työ ja toimeentulo

Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

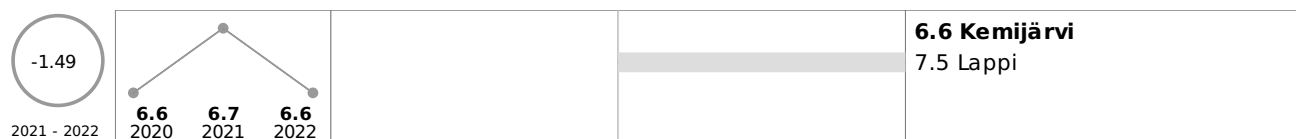
Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä asuntoväestöstä

Sosiaali- ja terveydenhuolto

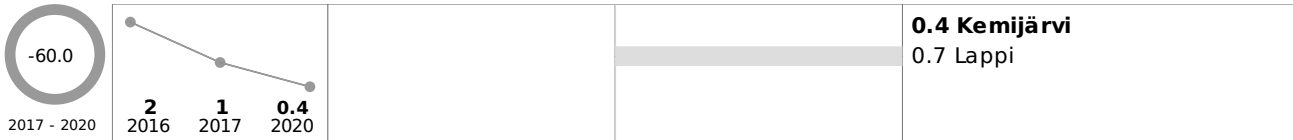
Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneet hoidettavat vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä

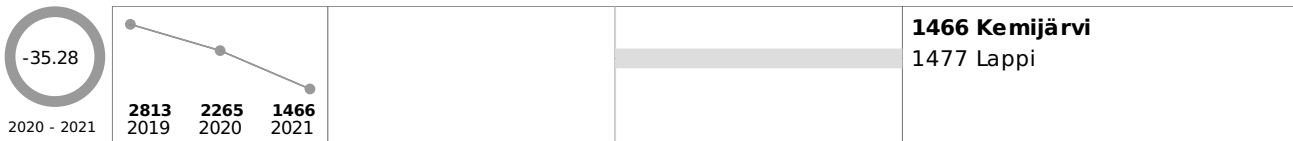
Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat 31.12., % vastaavanikäisestä väestöstä

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

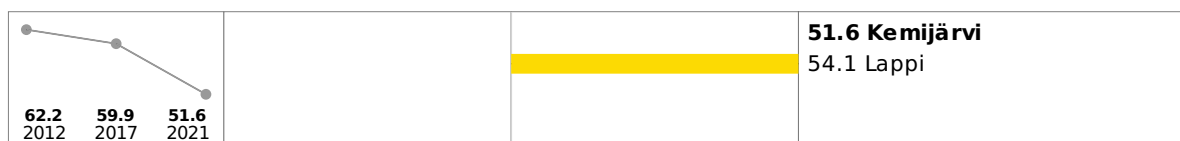
Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 65 vuotta täyttäneillä / 1 000 vastaavanikäistä

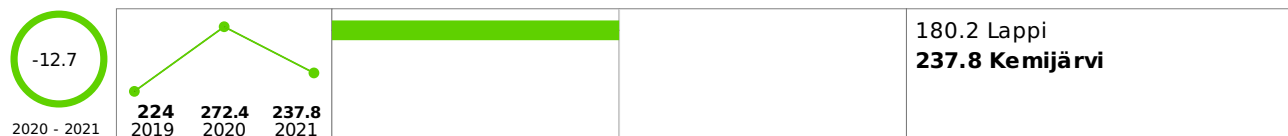
KAIKKI IKÄRYHMÄT

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

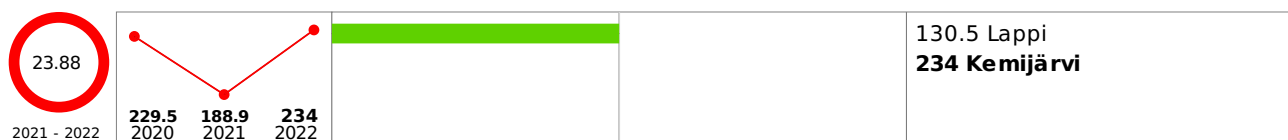
Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

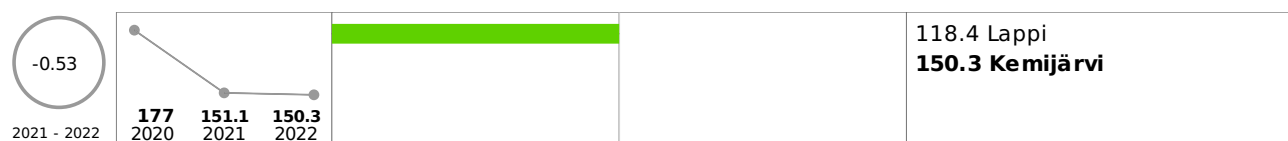
Koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liittyvät hoitajaksot / 10 000 asukasta

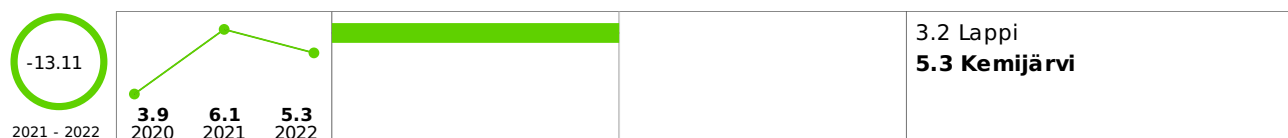
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot / 10 000 asukasta

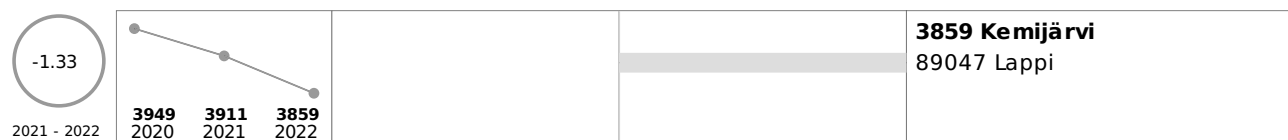
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta (vuosi 2018 ennakkotieto)

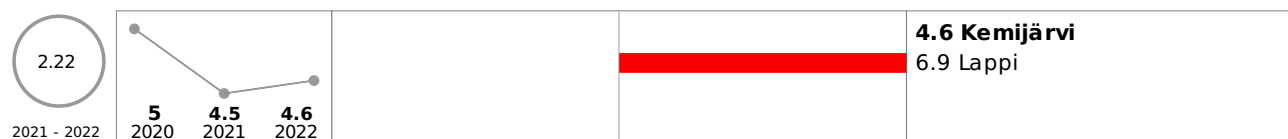
Pitkäaikaistyöttömät, % työvoimasta

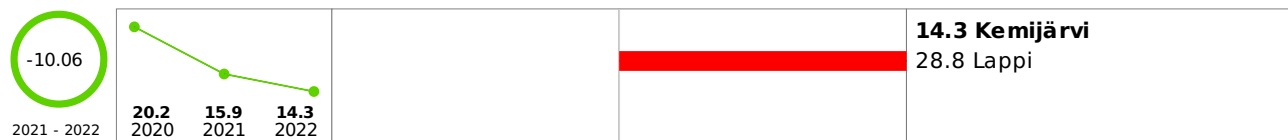
Asuntokunnat yhteensä, lkm

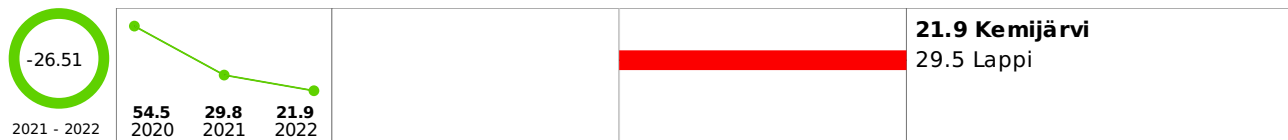
Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

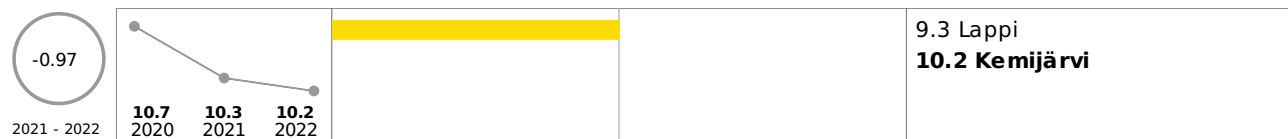
Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset / 1 000 asukasta

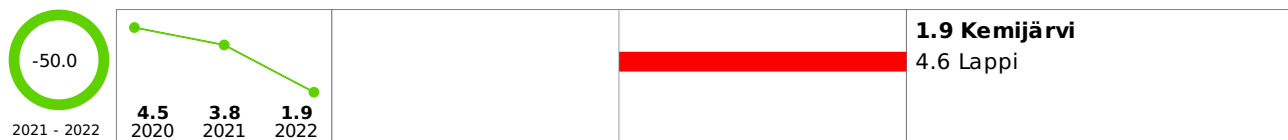
Poliisin tietoon tulleet liikenneturvallisuuden vaarantamiset ja liikenne rikkomukset / 1 000 asukasta

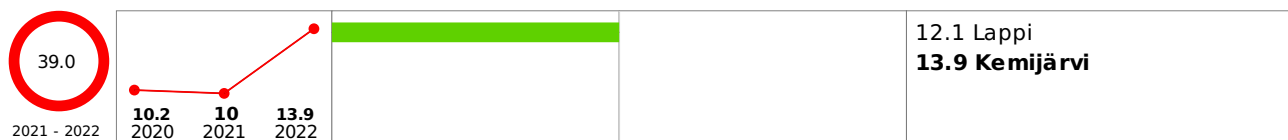
Alkoholijuomien myynti asukasta kohti 100 %:n alkoholina, litraa

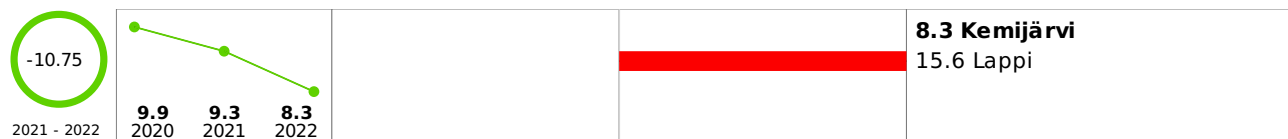
Poliisin tietoon tulleet rattijuopumustapaukset / 1 000 asukasta

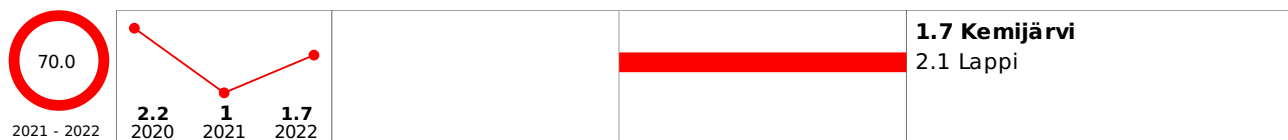
Päihtyneiden säilöönnotot / 1 000 asukasta

Päihtyneiden vaikutuksen alaisena tehdyistä rikoksista syylliseksi epäillyt / 1 000 asukasta

Päihtyneiden vaikutuksen alaisina tehdyistä väkivaltarikoksista syylliseksi epäillyt / 1 000 asukasta

Poliisin tietoon tulleet kaikki huumausainerikokset / 1 000 asukasta

Poliisin tietoon tulleet huumausaineiden käyttöririkokset / 1 000 asukasta

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1 000 asukasta

Perusterveydenhuollon muut avohoitokäynnit (muu ammattiryhmä kuin lääkäri) / 1 000 asukasta

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärin potilaat yhteensä, % väestöstä

Yksityislääkärikäynneistä korvausta saaneet, % väestöstä

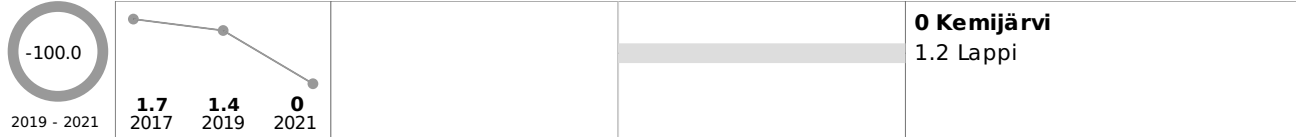
Päihdehuollon avopalveluissa asiakkaita / 1 000 asukasta

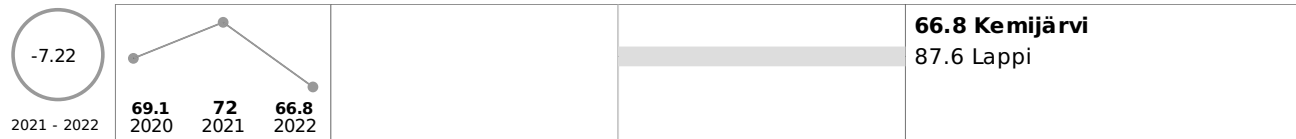
Päihdehuollon laitoksissa hoidossa olleet asiakkaat / 1 000 asukasta

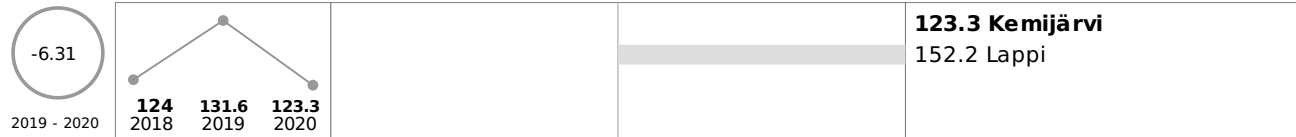
Päihdehuollon asumispalveluissa asiakkaita / 1 000 asukasta

Toimeentulotuki, euroa / asukas

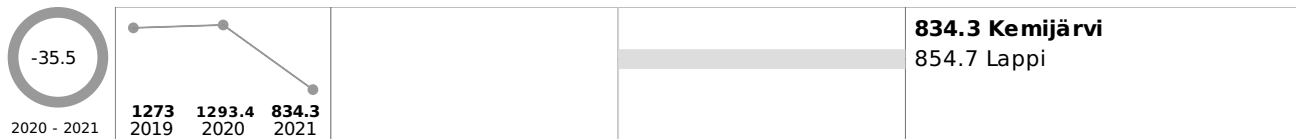
Vammaispalvelulain mukaisten palvelujen ja taloudellisten tukitoimien menot yhteensä, euroa / asukas

Terveystoiminnan nettokäyttökustannukset, euroa / asukas

Perusterveydenhuollon (mukaan lukien suun terveydenhuolto) nettokäyttökustannukset, euroa / asukas

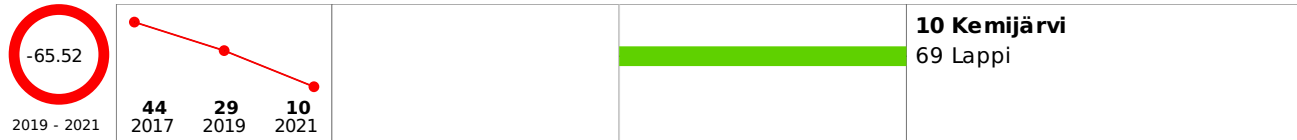
Erikoissairaanhoidon nettokäyttökustannukset, euroa / asukas

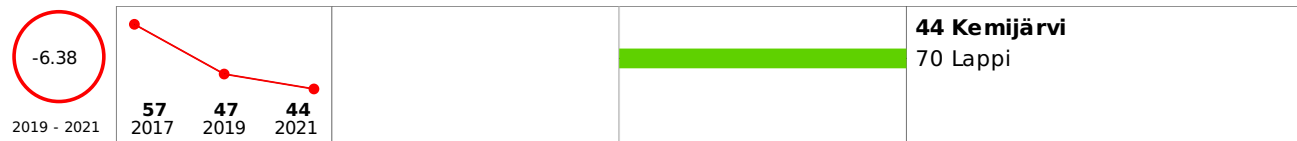
Päihdehuollon erityispalvelujen nettokäyttökustannukset, euroa / asukas

Väestön terveydentilan seuranta ja arviointi kunnan johdossa, pistemäärä

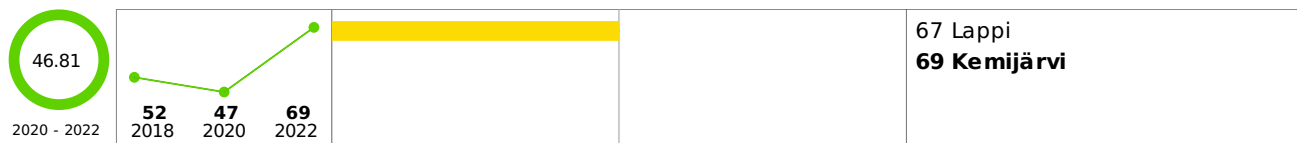

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kuntajohdossa - TEA, pistemäärä

Vapaa-aika

Liikunnan edistäminen kunnissa - TEA, pistemäärä

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden toteutuminen

Suunnitelmataulukon HYTE-indikaattorien toteutumisen arvioinnissa:

- **Punainen väri** kuvaa, että toimenpiteet vaativat tarkastelua tai hyvinvoinnin tila on huonontunut.
- **Vihreä väri** kuvaa suunniteltujen toimenpiteiden toteutuneen tai hyvinvoinnin tilan olevan parempi.

Painopistealue 1:

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Arviointimittarit	Toteuma
Tavoite 1. Kolmannen sektorin toiminnan tukeminen	Toimenpide 2. Kunnan ja järjestöjen yhteistyösopimus ohjaa toimintaa.	Kunnan ja järjestöjen yhteistyösopimus on hyväksytty hyvinvointilautakunnassa	Järjestösopimus valmis ja vahvistetaan toimielimissä kesäkuussa 2023.
	Toimenpide 1. Hyvinvointifoorumit toteutetaan vuosittain yhdessä kolmannen sektorin kanssa.	Toteutuminen	Toteutunut vuonna 2022
Tavoite 2. Indikaattoritietojen tuottaminen riittävän laajassa moniammatillisessa työryhmässä.	Toimenpide 3. Kouluterveyskyselyt ohjautuvat hyvinvointikoordinaattorille ja hänen ohjeistamana asianomaisille henkilöille. Koordinaattori mukana tulosten käsittelyssä.	Indikaattorit valitaan yhteistyössä oppilashuollon henkilöstön kanssa tulevalle lukuvuodelle.	Kyselyn toteutuksen ohjeet ja materiaali toimitetaan oppilaitoksiin, ei hyvinvointikoordinaattorille. Koordinaattori osallistuu tulosten käsittelyyn. Vuoden 2023 kysely toteutettu ja tulokset käytettävissä syyskuussa 2023.
	Toimenpide 2. Sotkanet.fi -kyselyt ohjautuvat hyvinvointikoordinaattorille ja hänen ohjeistamana asianomaisille henkilöille.	Sotkanet.fi -tulokset kerätyistä indikaattoreista, joista tulos muodostuu.	Hyvinvointikoordinaattori kokoaa tulokset vuosittain ja raportoi jorylle, kaupunginhallitukselle ja valtuustolle.

HYTEprosessi-indikaattoreiden kehitystä, jota raportoidaan säännöllisesti luottamuselimille.

kuntalaisten elintapojen raportointi

*Väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kuvaavat mittarit

*Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen

*Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijuus

*Asiakasraadit tai -fooromit

*Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden raportointi

*Seurojen, yhdistysten ja kunnan yhteiskokous

*Kohdennetut liikkumisryhmät lapsille ja nuorille

*Vaikutusten ennakoarvointi (EVA)

*Liikunnan edistämisen poikkihallinnollinen työryhmä

*Kouluympäristön ja -yhteisön tarkastus

*Oppilaiden poissaolot

*Liikuntavälitunnit - kirjataan lukuvuosisuunnitelmaan ja toteutetaan liikuntatoimen tuella (?)

*Kouluruokailu-suositus

2025 laaja hyvinvointikertomus ja suunnitelma, mutta vuosittaista raporttia väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista ei ole raportoitu viimeisimpinä vuosina.

Väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet määritelty talouarviossa ja käyttötaloussuunnitelmissa, tavoitteisiin liittyvien mittareiden konkretisoinnissa kehitettävää.

Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa ei ole arvoitu valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutumista.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön uudelleen organisointi käynnistettiin vuoden 2022 lopulla sotepalveluiden siirtyessä hyvinvointilaeelle vuoden 2023 alussa.

Kuntalaisten osallisuutta edistetty mm. järjestämällä järjestöfoorumeja, striimauksia, osallistuvaa budjetointia.

Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan.

Kunnassa on järjetetty kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille mm. erillisen hankkeen avulla.

Kunta kutsuu

			<p>säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen</p> <p>Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä</p> <p>Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa</p> <p>Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä</p> <p>Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakoarvointiin</p> <p>Kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden ja kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus tehdään peruskoulussa kolmen vuoden välein, % kunnan kouluista</p>
Tavoite 4.Ennakkovaikutusten arvioinnin käyttäminen kuntalaisille tärkeiden päätösten valmistelussa.	Toimenpide 1. Kuntalaisiin laajasti vaikuttavan asian esittelijä käyttää valmisteluprosessa sähköisen hyvinvointikertomuksen osana olevaa EVA:a.	EVA:n määrällinen käyttö päätöksen teossa.	Ennakkovaikutusten arviointia on toteutettu sellaisten asioiden valmisteluissa, joilla on merkitystä kuntalaisiin, talouteen ja ympäristöön.

Johtopäätökset

Hyvinvointi on olennaisella tavalla kytköksissä elinvoimaan. Hyvinvoivat kuntalaiset ovat myös elinvoimaisen kunnan edellytys. Isona haasteena on kaupungin pitovoiman ylläpito sekä nykyisen väestöllisen kehityksen kääntäminen, mikä edellyttää muun muassa uusia työpaikkoja ja väestörakenteen nuorentumista.

Hyvinvoinnin edistämisen tehtävä on laaja ja edellyttää monialaista ja poikkihallinnollista yhteistyötä. Kuntalaisten hyvinvointi on yhteydessä koulutukseen, liikunta-, ruoka- ja kulttuuripalveluihin, kaavoitukseen, vesihuoltoon, ympäristön tilaan, liikennejärjestelyihin sekä moniin muihin kunnan hoitamiin tehtäviin. Kunnan kumppaneita hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi ovat vapaaehtoiset, yhteisöt, järjestöt, kyläyhdistykset, poliisi, pelastuslaitos, yritykset ja seurakunta. Kunnat tukevat erilaisia yhdistyksiä ja järjestöjä, jotka järjestävät kuntalaisille muun muassa aktiviteetteja ja tapahtumia. Tärkeässä roolissa ovat myös kuntalaiset itse. Mahdollistamalla kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia voidaan lisätä hyvinvointia.

Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen tulee olla suunnitelmallista toimintaa, joka tarvitsee toteutuakseen pysyvät rakenteet ja käytännöt. Näillä tarkoitetaan poikkihallinnollisia johtamisen käytäntöjä ja toimeenpanorakenteita (hyvinvointiryhmät ja koordinaatio), hyvinvointitavoitteisiin sitoutumista kuntasuunnittelussa, ajantasaista tietoa väestön hyvinvoinnista ja terveydestä ja niihin vaikuttavista tekijöistä (seurantajärjestelmä), vaikuttavia terveyden edistämisen käytäntöjä sekä riittäviä resursseja. Tehtyjen toimien tehokkuutta tulee seurata ja arvioida säännöllisesti.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen jälkeen kunnan lakisääteisiä tehtäviä ovat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäksi ehkäisevä päihdetyö kuntatasolla. (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021). Uutena tehtävänä kunnille on tullut myös yhteistyön tekeminen hyvinvointialueen kanssa. Kunnat ja hyvinvointialue ovat keskeisessä roolissa hyvinvoinnin, terveyden edistämiseksi unohtamatta arjen turvallisuustyötä, tapaturmien ja väkivallan ehkäisytyötä. Turvallisuuden edistämisen tulee sisältyä niin kuntien kuin hyvinvointialueiden hyvinvointistrategioihin, turvallisuussuunnitelmiin ja hyvinvointikertomuksiin.

Kaupungissa tehtävä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistyö on osittain jäänyt taka-alalle viime vuosina mm. taloudellisten haasteiden, koronan ja isojen rakenteellisten muutosten vuoksi. Muun muassa vuosittainen suunnitelmallinen seuranta ja analysointi sekä raportointi kaupungin toimielimille on ollut paitsiossa muutaman viimeisen vuoden aikana. Toimintaympäristön ja olosuhteiden muuttuessa olennaisesti nyt onkin hyvä mahdollisuus laittaa hyvinvointityön rakenteet kuntoon ja lähteä yhteistyössä rakentamaan hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta kuntalaisten parhaaksi.

Kehitettäviä asioita:

- hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden rakenteiden ja hytetu-työn uudelleen organisointi (mm. hyvinvointi vuosikello)
- kuntalaisten hyvinvointitarpeiden tunnistaminen, mikä edellyttää hyvinvointi-indikaattorien suunnitelmallista seurantaa, analysointia, arviointia ja raportointia.
- hytetu-työlle asetetut tavoitteet selkeitä, jotta niitä voidaan arvioida ja mitata mahdollisimman yksiselitteisillä ja konkreettisilla mittareilla
- asukkaiden tarpeiden ja toiveiden kuuleminen osallistavien keinojen avulla
- hyvinvointi-, terveys- ja turvallisuusvaikutusten ennakoarvioinnin vakiinnuttaminen osaksi päätöksentekoa
- yhteistyörakenteiden ja yhteistyömallien luominen hyvinvointialueen kanssa
- arjen turvallisuussuunnittelun ja ehkäisevän päihdetyön sisällyttäminen hyvinvointikertomustyöhön
- yhteistyö kolmannen sektorin kanssa

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

XX. 06.2023 §

3 Suunnitelman hyväksyminen

4 Raportin laatijat

Päivi Piisilä, suunnittelija

Kemijärven kaupungin hyvinvointiryhmä